

't Water schrijft historie bij Keppel

Het landschap aan de Oude IJssel bij Hoog-Keppel is uniek. Bescherming is nodig, vindt Fred van Daalen.

door
Henk Harmzen
henk.harmzen@elderlander.nl

HOOG-KEPPEL/ELDRIK – Langs de Oude IJssel tussen Hoog-Keppel en Eldrik ligt een van de mooiste delen van de Achterhoek. Namen als Mulra, 't Hommeke, de Stikken Oever en de Slonde zijn voor de Doetinchemse landschapsfotograaf Fred van Daalen haast magisch. Hij maakte er zijn meest bijzondere opnamen. Hij ging daarbij niet over één nacht ijs. Zo deed hij er jaren over tot hij de foto van de Mulra-brug maakte die hem voor ogen stond en waarmee hij prompt een prijs won.

Van Daalen komt van geboorte uit Arnhem. De hang naar de Achterhoek van de archivaris van AkzoNobel heeft te maken met de evacuatie in de oorlog van zijn ouders naar Varsseveld. Hij woonde zelf al in diverse Achterhoekse plaatsen. In Drempst raakte hij verknocht aan het gebied bij Mulra en was er vaak wandelend of fietsend te vinden in de rust van de vroege ochtenduren. „Auto's, wandelaars, fietsers, hengelaars, schepen, het wordt hier overdag steeds drukker“, stelt Van Daalen vast. „Vooral sinds de komst van het nieuwe fietspad langs de Oude IJssel.“

Wie de rust wilt, moet heel vroeg zijn. Dan zit de oeveraar op het nest en legt de zonnegouden was over de rivier.

Het oorspronkelijke karakter van dit land trekt Van Daalen sterk aan. Als ambassadeur van Stichting Achterhoek weer Mooi (StAM) pleit hij met zijn kompanen Peter Oldeman voor de bescherming van het gebied als landschapsmonument.

Peter Oldeman is ook al jaren actief voor StAM. Hem boeit vanuit zijn vakgebied geologie vooral de bijzondere geomorfologie van de streek, de hoogteverschillen en wervelingen in dit landschap.

Uniek in het gebied rond Mulra is dat hier twee riviersystemen van verschillende ouderdom naast elkaar in het landschap liggen. Dat landschap komt samen met boeiende historie en natuur.

Op oude kaarten is het gebied nog een groot eiland, liggend tussen twee strangen van de Oude IJssel. Dat eiland strekte zich helemaal uit van 't Hommeke tot aan kasteel Keppel, een uur gaans. De zuidelijke strang liep naar de watermolen van Laag-Keppel en heette daarom de Molenstrang. Van de noordelijke IJsselbedding bij Hoog-Keppel is nog een hoogteverschil van zo'n twee meter te zien, de Stikken (steile) oever, ongeveer halverwege Mulra en boerderij 't Hommeke.

De strang die langs de Stikken Oever kwam, stroomde langs de noordzijde van kasteel Keppel en was ooit van de twee het best bevaarbaar. Na de laatste kanalisatie werkzaamheden aan de Oude IJssel in de jaren vijftig hield de noordelijke strang op te bestaan. De oever is tegenwoordig begroeid met eik, berk en braam. Het vroegere stroombegied van dit stukje Oude IJssel is rond 2010 opnieuw ingericht; dit gebied is onderdeel van landgoed Mulra. Aan de toelaten verdwenen was burcht 't Hommeke op de west-

► **Gebied rond Mulra is een unicum. Hier is nog goed te onderscheiden hoe het landschap is ontstaan**

punt van het toenmalige eiland herinnert alleen nog een boerderij van die naam, een eind verderop richting Hoog-Keppel staand. Archeologische opgravingen toonden in de vorige eeuw al aan dat de vesting moet hebben bestaan in de periode rond 900 tot 1400. Het ging waarschijnlijk om een kunstmatige verhoging met daarop een gebouw van hout en leem, omgeven door een dubbele ringgracht.

Fred van Daalen: „Gelukkig valt het gebied grotendeels onder twee landgoederen: kasteel Keppel en Mulra. Daardoor loopt het geen acuut gevaar. Er zijn bij landgoed Keppel zelfs plannen om het eiland weer in ere te herstellen. Maar een aanwijzing als landschapsmonument zou de aandacht nog meer vestigen op het bijzondere en biedt nog meer zekerheid voor de toekomst. Wel zou het mooi zijn als er worden

■ **StAM-ambassadeur Fred van Daalen in zijn element aan de Oude IJssel bij Mulra. Op de achtergrond liggen de Stikken Oever, 't Hommeke en verderop Drempst.** foto Theo Kock

kwamen die wandelaars en fietsers zuiden vertellen over de kleinschalige en grote geschiedenis van dit unieke gebied.“

In streekmuseum De Roode Toeren in Doesburg is tot en met 1 maart 2015 de expositie 'Kastelen en adellijke huizen langs IJssel en Oude IJssel', waarin ook de omgeving van Keppel wordt belicht.

BEOOGDE LANDSCHAPSMONUMENTEN VAN STAM

- Dit is deel 11 in de serie over (beoogde) landschapsmonumenten op het lijstje van de Stichting Achterhoek weer Mooi (StAM).
- Het landschapsmonument is een nieuw fenomeen, vergelijkbaar met gemeente- en rijksmonumenten voor objecten.
- Eerdere afleveringen gingen over de knotelzen in de Meushoek bij Halle (2 april), de Brunsvelde Wal

(9 april), de omgeving Tolhuisweg bij Bredevoort (17 april), de zandwegen in Heidenhoek (23 april), de zandkopjes van Varsseveld (30 april), de heggen in het Vinkwijkse Broek (7 mei), de Bethlehem-wandelroute bij Gaanderen (28 mei), de Kwartiersedijk bij Babbe- rich (4 juni), het Veldersveen bij Mariënveld (11 juni) en de rivierduinen bij Gaanderen (18 juni).